

УДК 002.1:004.032.6:378.147 (045)

DOI: 10.31470/2518-7600-2018-6-117-137

MULTIMEDIA TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF PROFESSIONALS PREPARATION IN THE FIELD OF INFORMATION, LIBRARY AND ARCHIVE BUSINESS

МУЛЬТИМЕДІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ, БІБЛІОТЕЧНОЇ ТА АРХІВНОЇ СПРАВИ

Світлана Литвинська,
кандидат філологічних наук,
доцент,
доцент кафедри історії та
документознавства,
zlsv@ukr.net,
<https://orcid.org/0000-0002-5761-5124>
С-5113-2019
Національний авіаційний
університет
пр-т Космонавта Комарова, 1,
ауд. 8-603, м. Київ,
Україна 03058

Svitlana Lytvynska,
candidate of Philology,
Associate Professor,
Associate Professor of
Department of History and
Document Science
zlsv@ukr.net,
<https://orcid.org/0000-0002-5761-5124>
С-5113-2019
National Aviation University
Prosp. Kosmonavta Komarova,
1, aud. 8-603, Kyiv,
Ukraine 03058

ABSTRACT

The article deals with the actual problems of the introduction and use of multimedia technologies in the process of training students. The analysis of modern experience in the use of multimedia presentations used by the lecturers of the Department of history and records management of the National Aviation University.

In multimedia technologies simultaneously use several information media: graphics, text, video, photo, animation, sound effects, high-quality audio. This is a modern example of the use of well-known effective principles of visibility and accessibility in the learning process. Multimedia documents can contain language texts, static graphic images, separate audio and music

accompaniment effects, special animation graphics, and showcase movie and photo phonograph fragments.

The main differences between innovative multimedia tools are interactivity, free interpretation and sociability. Multimedia presentations are a modern, convenient and effective way to provide students with information. Comprehensive combination of linguistic text with movement dynamics, sound and graphic representation. the figure actively influences the organs of human perception - hearing and sight. The combination of visual and auditory information intensifies the thinking and memory of students, allows them to keep their attention longer, provide much more information. Lecturers and students must use multimedia. Teachers should teach students how to create presentations, develop skills in designing and demonstrating them.

The advantages of using information technologies in comparison with traditional forms of preparation of students are substantiated. The experience of using multimedia presentations at lectures and practical classes, in research work of students during the defense of diploma works is considered. The basic requirements to the structure of the presentation, the choice of font, color of slides, and animation effects are defined.

The use of information technologies in student learning provides a high professional level. The methodical recommendations for creating multimedia presentations are considered.

Keywords: *information technologies, multimedia presentation, document, computer program, educational process.*

Постановка проблеми. Процес реформування освіти в Україні відображає зміст і спрямованість перетворень, що мають важливе значення для суспільства. Інформатизація людських знань значною мірою визначає тенденції інформаційних процесів на сучасному етапі і спрямована на підтримку всієї суспільної реальності. Вплив новітніх інформаційних й освітніх технологій призводить до збільшення обсягів знань, якими завдяки належній підготовці фахово повинні володіти фахівці в галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи. Високий рівень фахової підготовки

працівників зумовлений суспільним розвитком і впливає на ефективність функціонування людських знань, використання досвіду, умінь, навичок, можливостей доступу до навчання, підвищення кваліфікації, удосконалення професійних і особистісних якостей майбутніх працівників. Тому питання підготовки фахівці в галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи вищими навчальними закладами відповідно до потреб суспільства у спеціалістах такого профілю є важливим і своєчасним.

На сучасному етапі розвитку суспільства важливим є застосування новітніх інформаційних технологій в навчально-виховному процесі вищих навчальних закладів. Так, саме мультимедійні технології найбільш оптимально і ефективно відповідають вирішенню триєдності дидактичних цілей освіти: навчання (сприйняття студентами навчального матеріалу, осмислення ними зв'язків і відносин в об'єктах вивчення); розвитку (пошук, аналіз, синтез, творче оформлення наукової інформації активізація цільової ініціативи студентів); вихованню (професійний світогляд, вміння чітко організувати самостійну та групову роботу). Цим і зумовлена актуальність розвідки.

Аналіз досліджень і публікацій. У галузях архівознавства, документознавства, бібліотекознавства та фахової освіти нині плідно працює багато провідних науковців (Гомотюк, 2013; Дацків&Кічула, 2013; Новальська, 2017; Пелешишин&Вовк 2017; Петрова, 2014; Соляник, 2017; Документознавство та інформаційна діяльність, 2013; Щербяк, 2013). Питання використання освітньо-інформаційних технологій під час проведення навчальних занять розглядають науковці (Литвинська, 2013; Литвинська, 2017; Смалько, 2017). Зокрема про специфіку сучасної нетрадиційної лекції пишуть науковці (Блохін, 2017; Довжук, 2018), а про можливості використання засобів сучасних інформаційних технологій у навчанні повідомляють науковці Бастракова, 2012; Ісак, 2016; Колікова, 2017; Масі, 2017; Предко, 2017). У наукових українських та зарубіжних науковців досліджено різні аспекти проблеми. Окрім вдосконалення вже набутого попереднього досвіду науковців щодо досліджуваної проблеми, актуальним

залишається вивчення особливостей використання мультимедійних технологій в освітньому процесі у вищих навчальних закладах. Зазначена проблема до сьогодні залишається актуальною, оскільки сучасне суспільство все швидше піддається впливу глобалізації, модернізації та євроінтеграції.

Мета статті – систематизувати основні вимоги до створення мультимедійних презентацій, які можна використовувати у процесі підготовки фахівців у галузі інформаційної, бібліотечної, та архівної справи.

Виклад основного матеріалу. Використання новітніх комп'ютерних технологій нині є одним із важливих напрямів розвитку сучасної вищої освіти.

Інтерактивність, інтенсифікація процесу навчання, зворотний зв'язок – помітні переваги цих технологій, котрі зумовлюють їх використання під час навчально-виховного процесу. Аналізуючи можливості використання засобів сучасних інформаційних технологій, Т. Колікова наголошує на тому, що це не лише інтенсифікує навчально-виховний процес, а й готує студентів до життя в умовах інформаційного суспільства (Колікова, 2017: 261). Про те, що в інформаційному суспільстві комунікаційні процеси суттєво трансформуються і це впливає на оперативність обміну інформацією та на оптимальне її використання, вказує Н. Масі (Масі, 2017: 244). У своїх наукових розвідках Н. Бастракова робить висновок, що оскільки у мультимедійних технологіях одночасно використовують кілька інформаційних середовищ: графіку, текст, відео, фотографію, анімацію, звукові ефекти, високоякісний звуковий супровід, – то це і є сучасним прикладом використання у навчанні відомих ефективних принципів наочності й доступності (Бастракова, 2012: 48). Використовуючи такі комп'ютерні програми, як Calameo, TurboSite, Sekum Book Studio та інші, створюють інтерактивні публікації в Інтернеті, сайти й електронні підручники з підтримкою коментарів, різними формами зворотного зв'язку, звуковими й анімаційними ефектами.

Інформаційні технології – один із перспективних способів, що широко використовується в освітньому процесі,

зокрема у ВНЗ. Мультимедіа (лат. *multum* + *medium*) – це система комплексного поєднання візуальних і аудіальних прийомів, якими безпосередню керує інтерактивне програмне забезпечення. Для цього використовують сучасні технічні та програмні засоби, що поєднують мовний текст зі звуком, графікою, фото- і відеозображенням тощо в єдиному цифровому форматі.

Мультимедійні документи відрізняються від традиційних (паперових) тим, що крім текстів природньої мови і статичних графічних зображень можуть подавати окремі звукові та музичні ефекти супроводу, спеціальну анімаційну графіку, демонструвати кіно-фото-фонофрагменти. Мультимедійне програмне забезпечення містить спеціальні програмні засоби, призначені для створення і відтворення мультимедійних презентацій. Крім того, під час демонстрація мультимедійних презентацій потребує спеціального апаратного забезпечення – обладнання, необхідного для створення, збереження і відтворення мультимедійних документів.

На думку Г. Предко, засоби мультимедіа своєю потужністю набагато перевищують сумарну потужність окремих традиційних документних носіїв. Основними відмінностями між інноваційними засобами мультимедіа та традиційними носіями інформації є інтерактивність, вільна інтерпретація і комунікабельність (Предко, 2017). Однак О. Смалько наголошує на перевагах гармонійного поєднання сучасних технологій з традиційними (Смалько, 2017).

Ю.Щербяк вважає, що «об'єктивні соціальні потреби та зростання ролі інформаційних процесів у суспільному розвитку» зумовлюють необхідність підготовки висококваліфікованих фахівців з інформаційної, бібліотечної та архівної справи (Щербяк, 2013: 33).

Кафедра історії та документознавства Національного авіаційного університету має великий досвід підготовки фахівців за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», спеціалізацією «Документознавство та інформаційна діяльність», адже цьому передувало навчання студентів за спеціальністю «Документознавство та інформаційна діяльність» напряму 0201 «Культура», розпочате ще у 2002-2003 навчальному році.

На той час у вищому навчальному закладі було впроваджено реалізацію кредитно-модульної системи організації навчального процесу, згідно з вимогами Болонської конвенції. Так, Л. Петрова зауважила, що підготовка документознавців здійснювалася як планомірна безперервна освіта шляхом реалізації проблемно-модульного навчання (Петрова, 2014: 6). У навчальному плані підготовки фахівців-документознавців було чітко сформовано два потужні дисциплінарні блоки – документознавчий та інформаційний.

Наразі навчальна дисципліна «Документознавство» залишається базовою дисципліною в підготовці фахівців. «Позиціонування документознавства як науки, навчальної дисципліни, наукової спеціальності стимулює звернення до теоретичних питань, а відтак їх актуалізації для налагодження ефективної системи підготовки кадрів», – вважає О. Гомотюк (Гомотюк, 2013: 9). «Документознавство» викладається студентам другого курсу протягом 3-го і 4-го семестрів навчання. Для її вивчення навчальною програмою визначено 210 годин (68 годин лекційних та 34 практичних занять).

Мета викладання дисципліни – надання студентам теоретико-практичних знань про загальні основи теорії документа та документально-комунікаційної діяльності, процеси створення й функціонування документів у соціопросторі, перспективи розвитку.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- ознайомити студентів з історією виникнення, особливостями формування та сучасними видами документів,
- визначити сучасний стан розвитку документознавства як науки і навчальної дисципліни, його сучасну структуру;
- дати знання про основні наукові поняття документознавства, особливості еволюції та сучасного стану його терміносистеми;
- розкрити зміст теоретичних, науково-методичних засад документознавства;
- виробити навички загальної класифікації документів, уміння розглядати концептуальні чинники становлення, розвитку та функціонування основних видів документів;

– навчити орієнтуватися в документознавчих джерелах інформації, джерелознавчих документах науково-теоретичного та науково-практичного характеру, що мають відношення до названої дисципліни.

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни студенти повинні знати:

- головні концепції документознавчих досліджень;
- основні теоретичні поняття та категорії документознавства;
- специфіку виникнення і розвитку документознавства як науки;
- ознаки, властивості, функції, види документів, засоби і способи їх створення;
- характеристику знаків штучної та природної мови;
- види кодування документної інформації;
- види загальної класифікації документів;
- документно-комунікаційну систему та її підсистеми;
- загальну характеристику основних видів опублікованих і неопублікованих документів;
- загальну класифікацію видань;
- особливості й призначення документів на новітніх носіях інформації.

Студенти повинні вміти:

- характеризувати документ як системний об'єкт;
- визначати види і типи документів;
- здійснювати багатоаспектну класифікацію документа;
- аналізувати інформаційну й матеріальну складові документів;
- виявляти загальні й спеціальні функції документів;
- характеризувати і класифікувати усі види видань;
- розрізняти документи на новітніх носіях інформації;
- аналізувати структуру й довідковий апарат видання.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з 2-х навчальних модулів:

- навчального модуля № 1 «Історія й теоретичні основи документознавства»;
- навчального модуля № 2 «Види документів».

Кожен з модулів є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання. Завершується вивчення дисципліни складанням студентами екзамену.

Навчальна дисципліна «Документознавство» доповнюється знаннями дисциплін: «Історичне документознавство», «Соціальні комунікації», «Архівознавство», «Документно-інформаційні фонди». Крім того, «Документознавство» взаємопов'язано із дисциплінами «Діловодство», «Лінгвістичні основи документознавства», «Управлінське документознавство», «Кадрове документознавство».

Викладання такої масштабної дисципліни потребує від викладача педагогічної майстерності, вміння застосовувати різні прийоми й методи. Зокрема В. Блохін акцентує увагу на тому, що використання інформаційних технологій розширює можливості й методи навчання (Блохін, 2017: 240). «Використання викладачами інноваційних методів у процесі навчання сприяє подоланню стереотипів у викладанні різних дисциплін, виробленні нових підходів до професійних ситуацій, розвитку творчих, креативних здібностей», – зазначає І. Довжук (Довжук, 2018: 170).

Саме мультимедійні презентації є сучасним зручним і ефектним способом надання студентам інформації. Використання комп'ютерних програм з комплексним поєднанням мовного тексту, динамікою руху, звуком і графічним зображенням чи малюнком активно впливає на органи людського сприйняття – слух і зір. Поєднання візуальної й аудіальної інформації активізує мислення й пам'ять студентів, дозволяє довше утримують їхню увагу, надавати значно більші обсяги інформації. Такі лекційні заняття є досить цікавими й ефективними, їх із задоволенням відвідують студенти (Литвинська, 2013).

Розроблено такі мультимедійні презентації за всіма темами навчальної програми з дисципліни «Документознавство»:

- «Документознавство як наука і навчальна дисципліна»;
- «Розвиток документознавства в Україні в кінці ХХ ст. – на початку ХХІ ст.»;
- «Поняття «документ»: концепції походження, огляд сучасних дефініцій»;
- «Ознаки, властивості, функції документа»;
- «Загальна характеристика складових документа»;
- «Характеристика матеріального носія інформації»;
- «Загальна класифікація документів: історія становлення і розвитку»;
- «Специфіка загального класифікування документів»;
- «Письмо як спосіб фіксування інформації на документному носії»;
- «Код. Кодування інформації»;
- «Документна комунікація як вид соціальної комунікації»;
- «Документування інформації як процес»;
- «Документ як результат документної діяльності»;
- «Документний фонд: сутність, види, завдання, функції»;
- «Українська документознавча термінологія: становлення і розвитку»;
- «Методи документознавчих досліджень»;
- «Документознавчий доробок українських та закордонних науковців»;
- «Видання як вид документа: сутність, види, ознаки, класифікація»;
- «Текстові видання: види, ознаки, призначення»;
- «Книга як основний вид текстового видання»;
- «Структура книги як виду видання»;
- «Загальна характеристика довідкових видань»;
- «Енциклопедичні видання»;
- «Словник, довідник, путівник як види довідкових видань»;
- «Періодичні та продовжувані видання»;
- «Журнал як вид періодичного видання»;
- «Газета як вид періодичного видання»;
- «Загальна характеристика інформаційних, навчальних, наукових, офіційних видань»;

- «Загальна характеристика літературно-художніх, рекламних видань і видань для дозвілля»;
- «Нотні й образотворчі видання»;
- «Загальна характеристика картографічних видань»;
- «Електронне видання як вид електронного документа»;
- «Патент і авторське свідоцтво. Нормативні документи»;
- «Неопубліковані документи: загальний огляд»;
- «Документи на новітніх носіях інформації»;
- «Загальна характеристика кіно-фото-фонодокументів».

На практичних заняттях широко використовують навчальні комп'ютерні програми і програми-тренажери. Це дозволяє викладачеві отримувати не лише результати виконаних студентами завдань, але й спостерігати за самим процесом виконання цих завдань студентами, відслідковувати їхні можливі помилки й аналізувати причини їх допущення. Слушною є думка Л. Ісак, що це сприяє засвоєнню теоретичних знань, виробленню у студентів практичних умінь і навичок роботи з документами, активізує й урізноманітнює їхню самостійну роботу (Ісак, 2016).

Проте важливо не лише викладачеві використовувати мультимедіа, але навчити цьому студентів, сформувані у них навички оформлення та презентації матеріалу. Адже сучасний фахівець з інформаційної, бібліотечної та архівної справи повинен володіти, на думку А. Пелещишина та Н. Вовк, не тільки теорією, а й уміннями та навиками комп'ютерних технологій з метою вдосконалення своєї професійної діяльності (Пелещишин&Вовк, 2017: 71). Про потребу навчати студентів цього фаху вільно володіти інформаційними технологіями також наголошує Т. Новальська (Новальська, 2017: 74). Крім вивчення студентами інформаційних технологій на навчальних заняттях, варто розвивати їхні уміння практично. Так, цьому сприяє науково-дослідницька робота студентів, тому що, як зауважує А. Соляник, вміння представляти на обговорення результати своєї наукової роботи є важливою універсальною навичкою наукового дослідника (Соляник, 2017: 18). Наприклад, на заняттях студентського наукового гуртка «Актуальні питання документознавства» майбутні науковці навчаються оформлювати презентації до демонстрації результатів своїх наукових досліджень.

Під час проведення в Національному авіаційному університеті щорічної Міжнародної науково-практичної конференції для молодих учених і студентів «Політ. Сучасні проблеми науки» учасники конференції зобов'язані супроводжувати свої доповіді демонстрацією мультимедійних презентацій. Ця вимога висувається й до участі студентів у інших наукових та виховних заходах.

Крім того, мультимедійний супровід студенти готують під час захисту результатів виробничих практик. Це додає захистам певної урочистості, робить їх цікавішими, змістовнішими.

Особливо в нагоді студентам стає вміння створювати презентації під час захистів курсових робіт і дипломних робіт різного освітнього рівня. Так, на кафедрі історії та документознавства Національного авіаційного університету для студентів, які працюють над написанням дипломних робіт, розроблено методичні рекомендації щодо оформлення мультимедійних презентацій (Документознавство та інформаційна діяльність, 2013).

Готуючи мультимедійну презентацію своєї наукової роботи, студент повинен чітко знати обов'язкові вимоги до її створення. Так, у структурі презентації наявними мають бути такі слайди: титульний аркуш, що відображає тему презентації й автора роботи; основні ключові положення теми роботи та отримані результати; закріплювальний слайд. Доповідь має спиратися на ілюстративний матеріал, список основних джерел (до п'яти); завершальний слайд з контактною інформацією й подякою за увагу.

На якість презентації впливає оригінальність її оформлення, анімаційні ефекти, а також відсутність мовних і фактичних помилок, достовірність поданої інформації. Розмір файлів на слайдах не повинен перевищувати 2 Мб, кількість слайдів 15-20. Слід використовувати один стиль шрифту для всієї презентації (Times New Roman, Arial, Arial Narrow, Verdana). Міжрядковий інтервал – полуторний. Написання шрифту: звичайне, товсте (напівжирне), курсивом. Усі слова повинні чітко «читатися» на вибраному полі слайда. Автор не повинен зловживати великими буквами (особливо в заголовках) (Литвинська, 2017).

Оформлюючи фон і текст, треба використовувати контрастні кольори (зелений, блакитний, бежевий, помаранчевий, жовтий). На одному слайді дозволяється використовувати не більше трьох кольорів (один – для фону, другий – для заголовка, третій – для тексту). Анімаційні ефекти використовуються всередині слайда та під час зміни слайдів, але не на титульному й завершальному слайдах. Текст на слайдах не повинен переходити через поля слайда (Литвинська, 2017).

В оформленні тексту використовують короткі слова і речення, а обсяг інформації на одному слайді не повинен бути великий. Найважливішу інформацію розміщують в центрі екрана, співвідношення текст і малюнки становить два до трьох, тобто тексту менше, ніж малюнків. Ключові положення відображаються на кожному окремому слайді, щоб слухачі могли добре сприймати інформацію. Усі ілюстративні матеріали потрібно підписати.

Для створення мультимедійних презентацій використовують пакет MS Power Point. Таблиці оформлюють через текстовий процесор MSWord або табличний процесор MSExcel з невеликою кількістю даних. Діаграми готують з використанням майстра діаграм процесора MS Excel. Відео подають у форматі wmf або mpg. Також можна подавати (дуже вибірково і коректно) звукові фрагменти, мультиплікацію, фрагменти фільмів для забезпечення емоційного впливу на слухачів, якщо це виправдано.

Під час презентації неприпустимо зчитувати текст зі слайдів презентації. Текст, надрукований на екрані, й текст, вимовлений автором, не повинні дублювати один одного.

Використання мультимедійних технологій в освітньому процесі вищої школи сприяє розвитку активних способів організації навчальної діяльності студентів. На думку І. Дацківа і М. Кічули, впровадження високих освітніх технологій під час професійної підготовки фахівців з інформаційної, бібліотечної та архівної справи в подальшому стане запорукою їхнього успіху на ринку праці, оскільки вони будуть здатні самостійно вирішувати проблемні професійні завдання (Дацків&Кічула, 2013: 12). Звичайно, важливою умовою реалізації та

впровадження мультимедійних технологій в освітній процес є наявність спеціально обладнаних аудиторій з мультимедійним проектором, комп'ютером, екраном або мультимедійною дошкою, а ще краще – комп'ютерних класів, електронних бібліотек, медiateки, доступу до інтернету та ін.

Висновки. Отже, мультимедіа є сучасною інформаційною технологією, що об'єднує текст, графіку, звук і відеозображення. Потрібно неухильно дотримуватися вимог до оформлення мультимедійних презентацій. Це стосується дотримання чіткої структури, вибору контрастних кольорів для фону та запису тексту, використання анімаційних ефектів. Особливу увагу слід звернути на вибір шрифту й пропорційність розміщення тексту й малюнків, фотографій тощо.

Рекомендовано викладачам використовувати мультимедійні презентації на лекціях і практичних заняттях, а також вчити студентів самостійно оформлювати мультимедійний супровід до їхніх відповідей на заняттях, наукових доповідей на конференціях і семінарах, засіданнях наукових гуртків. Особливо важливо підготувати студентів до захисту їхніх курсових і дипломних робіт з використанням мультимедіа.

Результати підготовленої мультимедійної презентації можуть бути репрезентовані в електронному вигляді, розповсюджені в Інтернеті, роздруковані на папері. Застосування новітніх інформаційних технологій необхідне й ефективно у навчально-виховному процесі підготовки сучасних фахівців з інформаційної, бібліотечної та архівної справи.

ДЖЕРЕЛАТА ЛІТЕРАТУРА

1. Бастрасова Н. Н. Использование мультимедийных технологий в образовательном процессе высшей школы. Новые информационные технологии в образовании: материалы междунар. науч.-практ. конф., Екатеринбург, 13-16 марта 2012 г. Екатеринбург. 2012. С. 48-50.

2. Блохин В. Н. Этапы и значение информатизации образования. Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології ХХІ століття: зб. матеріалів Х Міжнар. наук.-

практ. конф., Одеса, 14-15 вересня 2017 року. Полтава: Сімон. 2017. С. 239-243.

3. Гомотюк О. Системність у вивченні документа. Інформаційно-документальні комунікації в глобалізованому суспільстві: матеріали Міжнар. наук.-прак. конф. м. Київ, 21-22 березня 2013 р., Національний авіаційний університет. К.: НАУ. 2013. С. 9-10.

4. Дацків І., Кічула М. Особливості підготовки документознавців в умовах інформатизації суспільства. Інформаційно-документальні комунікації в глобалізованому суспільстві: матеріали Міжнар. наук.-прак. конф. м. Київ, 21-22 березня 2013 р., Національний авіаційний університет. К.: НАУ. 2013. С. 11-12.

5. Довжук І. Інноваційні методи навчання студентів-документознавців. *Соціум. Документ. Комунікація*: зб. наук. статей. Серія «Історичні науки». 2018. № 5. С. 165-177.

6. Документознавство та інформаційна діяльність : методичні рекомендації до написання дипломної роботи / уклад.: І.І. Тюрменко, С.В. Литвинська. К. 2013. 48 с.

7. Ісак Л. М. Проблеми інформатизації технологій навчання на сучасному етапі: досвід та перспективи вітчизняної науки. *Актуальні питання сучасної інформатики*. 2016. № 3. С. 164-168.

8. Коликова Т. Г. Возможности использования средств современных информационных технологий в обучении иностранному языку студентов технических вузов. Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології XXI століття: зб. матеріалів X Міжнар. наук.-прак. конф., Одеса, 14-15 вересня 2017 року. Полтава: Сімон. 2017. С. 261-264.

9. Литвинська С. В. Інформаційні технології в процесі підготовки фахівців у галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи. Історико-культурна спадщина: збереження, доступ, використання : збірка наук. праць. Тернопіль: Бескиди, 2017. С. 131-134.

10. Литвинська С. В. Мультимедійна презентація як інноваційний спосіб подання інформації. Документ, мова, соціум: теорія та практика: матеріали Міжнар. наук.-прак.

конф., м. Київ, 11-12 квіт. 2013 р. / Нац. акад. керів. кадр. культури і мистецтв. К., 2013. С. 130-131.

11. Масі Н. І. Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології XXI століття: зб. матеріалів X Міжнар. наук.-практ. конф., Одеса, 14-15 вересня 2017 року. Полтава: Сімон. 2017. С. 243-252.

12. Новальська Т.В. Трансформація змісту навчальної дисципліни «Бібліотечно-інформаційне обслуговування». Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології XXI століття: зб. матеріалів X Міжнар. наук.-практ. конф., Одеса, 14-15 вересня 2017 року. Полтава: Сімон. 2017. С. 73-77.

13. Пелещишин А. М., Вовк Н. С. Особливості розробки проекту стандарту магістра зі спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології XXI століття: зб. матеріалів X Міжнар. наук.-практ. конф., Одеса, 14-15 вересня 2017 року. Полтава: Сімон. 2017. С. 70-73.

14. Петрова Л. Г. Процесно-орієнтовний підхід до підготовки документознавців як чинник реалізації якісних параметрів навчання у ВНЗ. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформрлогія*. 2014. № 1. С. 5-9.

15. Предко Г.М. Створення мультимедійного програмного забезпечення. *Інформаційно-методичний вісник*. 2015. Вип.1. С. 5-11. URL: <http://elar.ipro.edu.te.ua:8080/bitstream> (дата звернення: 21.09.2018).

16. Смалько О.А. Вплив сучасних інформаційних технологій на навчання, виховання та формування особистості. Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології XXI століття: зб. матеріалів X Міжнар. наук.-практ. конф., Одеса, 14-15 вересня 2017 року. Полтава: Сімон. 2017. С. 218-223.

17. Соляник А. А. Сучасні проблеми стандартизації інформаційної освіти в Україні. Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології XXI століття: зб. матеріалів X Міжнар. наук.-практ. конф., Одеса, 14-15 вересня 2017 року. Полтава: Сімон. 2017. С. 15-19.

18. Щербяк Ю. Інформаційно-документальні комунікації в глобалізованому суспільстві: матеріали Міжнар. наук.-практ.

конф. м. Київ, 21-22 березня 2013 р., Національний авіаційний університет. К.: НАУ. 2013. С. 34-35.

REFERENCES

1. Bastrakova, N. N. (2012). *Ispolzovanie multimediyinykh tehnologiy v obrazovatelnom protsesse vysshey shkolyi* [The use of multimedia technology in the educational process of higher education]. *Novyie informatsionnyie tehnologii v obrazovanii: materialyi mezhdunar. nauch.-prakt. konf., Ekaterinburg, 13-16 marta 2012 g. Ekaterinburg.* 48-50 [in RF].

2. Blohin, V. N. (2017). *Etapy i znachenie informatizatsii obrazovaniya* [Stages and value of informatization of education]. *Informatsiyna osvita ta profesiyno-komunikatyvni tekhnolohiyi XXI stolittya: zb. materialiv X Mizhnar. nauk.-prakt. konf., Odesa, 14-15 veresnya 2017 r. Poltava: Simon.* 239-243 [in Ukr.].

3. Homotyuk, O. (2013). *Systemnist' u vyvchenni dokumenta* [System in studying a document]. *Informatsiyno-dokumental'ni komunikatsiyi v hlobalizovanomu suspil'stvi: materialy Mizhnar. nauk.-prak. konf. m. Kyiv, 21-22 bereznya 2013 r., Natsional'nyy aviatsiynyy universytet. K.: NAU.* 9-10 [in Ukr.].

4. Datskiv I., Kichula M. (2013). *Osoblyvosti pidhotovky dokumentoznavtsiv v umovakh informatyzatsii suspilstva* [Features of training documentologists in the conditions of information society]. *Informatsiino-dokumentalni komunikatsii v hlobalizovanomu suspilstvi: materialy Mizhnar. nauk.-prak. konf. m. Kyiv, 21-22 bereznia 2013 r., Natsionalnyi aviatsiynyy universytet. K.: NAU.* 11-12 [in Ukr.].

5. Dovzhuk, I. (2018). *Innovatsiini metody navchannia studentiv-dokumentoznavtsiv* [Innovative teaching methods for students of document sciences]. *Sotsium. Dokument. Komunikatsiia: zb. nauk. statei. Seriia «Istorychni nauky».* 5. 165-177 [in Ukr.].

6. *Dokumentoznavstvo ta informatsiyna diyal'nist'* (2013). [Documentation and information activities]: *metodychni rekomendatsiyi do napysannya dyplomnoyi roboty / uklad.: I.I.Tyurmenko, S.V. Lytvyns'ka.* K. 48. [in Ukr.].

7. Isak, L. M. (2016). *Problemy informatyzatsii tekhnolohii navchannia na suchasnomu etapi: dosvid ta perspektyvy vitchyznianoï nauky* [Problems of informatization of teaching

technologies at the present stage: experience and perspectives of the national science]. *Aktualni pytannia suchasnoi informatyky*. 3. 164-168 [in Ukr.].

8. Kolikova, T. G. (2017). *Vozmozhnosti ispolzovaniya sredstv sovremennykh informatsionnykh tekhnologiy v obuchenii inostrannomu yazyku studentov tehnikeskikh vuzov* [The possibility of using the means of modern information technology in teaching foreign language students of technical universities]. *Informatsiyna osvita ta profesiyno-komunikatyvni tekhnolohiyi XXI stolittya: zb. materialiv X Mizhnar. nauk.-prakt. konf., Odesa, 14-15 veresnya 2017 r.* Poltava: Simon. 261-264 [in Ukr.].

9. Lytvynska, S. V. (2017). *Informatsiini tekhnolohii v protsesi pidhotovky fakhivtsiv u haluzi informatsiinoi, bibliotechnoi ta arkhivnoi spravy* [Information technology in the process of training specialists in the field of information, library and archives]. *Istoryko-kulturna spadshchyna: zberezhennia, dostup, vykorystannia : zbirka nauk. prats. Ternopil: Beskydy. 131-134 [in Ukr.].*

10. Lytvynska, S. V. (2013). *Mul'tymediyna prezentatsiya yak innovatsiynny sposib podannya informatsiyi* [Multimedia presentation as an innovative way of presenting information]. *Dokument, mova, sotsium: teoriya ta praktyka: materialy Mizhnar. nauk.-prak. konf., m. Kyiv, 11-12 kvit. 2013 r. / Nats. akad. keriv. kadr. kul'tury i mystetstv. K. 130-131 [in Ukr.].*

11. Masi, N. I. (2017). *IT-kompaniyi odes'koho rehionu: vprovadzhennya IT-produktiv* [IT companies in the Odessa region: the introduction of IT products]. *Informatsiyna osvita ta profesiyno-komunikatyvni tekhnolohiyi XXI stolittya: zb. materialiv X Mizhnar. nauk.-prakt. konf., Odesa, 14-15 veresnya 2017 r.* Poltava: Simon. 243-252 [in Ukr.].

12. Noval's'ka, T.V. (2017). *Transformatsiya zmistu navchal'noyi dystsypliny «Bibliotechno-informatsiynne obsluhovuvannya»* [Multimedia presentation as an innovative way of presenting information]. *Informatsiyna osvita ta profesiyno-komunikatyvni tekhnolohiyi XXI stolittya: zb. materialiv X Mizhnar. nauk.-prakt. konf., Odesa, 14-15 veresnya 2017 r.* Poltava: Simon. 73-77 [in Ukr.].

13. Peleshchyshyn, A. M., Vovk N. S. (2017). *Osoblyvosti rozrobky proektu standartu mahistra zi spetsial'nosti 029 «Informatsiyna, bibliotekna ta arkhivna sprava»* [Features of drafting of the draft standard of the master's degree in specialty 029 «Informational, library and archival affairs»]. *Informatsiyna osvita ta profesiyno-komunikatyvni tekhnolohiyi XXI stolittya: zb. materialiv X Mizhnar. nauk.-prakt. konf., Odesa, 14-15 veresnya 2017 r.* Poltava: Simon. 70-73 [in Ukr.].

14. Petrova, L. H. (2014). *Protsesno-oriyentovnyy pidkhid do pidhotovky dokumentoznavtsiv yak chynnyk realizatsiyi yakisnykh parametriv navchannya u VNZ* [Process-oriented approach to the training of documentologists as a factor in the implementation of qualitative training parameters in higher educational institutions]. *Bibliotekoznavstvo. Dokumentoznavstvo. Informlohiya.* 1. 5-9 [in Ukr.].

15. Predko, H. M. (2015). *Stvorennya mul'tymediynoho prohramnoho zabezpechennya* [Створення мультимедійного програмного забезпечення]. *Informatsiyno-metodychnyy visnyk.* 1. 5-11. Retrieved from <http://elar.ippo.edu.te.ua:8080/bitstream> [in Ukr.].

16. Smalko, O.A. (2017). *Vplyv suchasnykh informatsiynykh tekhnolohii na navchannia, vykhovannia ta formuvannia osobystosti* [Influence of modern information technologies on education, education and personality formation]. *Informatsiyna osvita ta profesiino-komunikatyvni tekhnolohii XXI stolittia: zb. materialiv X Mizhnar. nauk.-prakt. konf., Odesa, 14-15 veresnia 2017 r.* Poltava: Simon. 218-223 [in Ukr.].

17. Solyanyk, A. A. (2017). *Suchasni problemy standartyzatsiyi informatsiynoyi osvity v Ukraini* [Modern issues of standardization of information education in Ukraine]. *Informatsiyna osvita ta profesiyno-komunikatyvni tekhnolohiyi XXI stolittya: zb. materialiv X Mizhnar. nauk.-prakt. konf., Odesa, 14-15 veresnya 2017 r.* Poltava: Simon. 15-19 [in Ukr.].

18. Shcherbyak, Yu. (2013). *Pidhotovka dokumentoznavtsiv u vyshchii ekonomichnii shkoli: problemy i perspektyvy* [Preparation of documentologists at higher economic school: problems and perspectives]. *Informatsiyno-dokumental'ni komunikatsiyi v*

hlobalizovanomu suspil'stvi: materialy Mizhnar. nauk.-prak. konf. m. Kyuiv, 21-22 bereznya 2013 r., Natsional'nyu aviatsiynnyu universytet. K.: NAU. 34-35 [in Ukr.].

АНОТАЦІЯ

У статті розглянуто актуальні проблеми впровадження і використання мультимедійних технологій у процесі навчання студентів. Проведено аналіз сучасного досвіду використання мультимедійних презентацій, який використовують викладачі кафедри історії та документознавства Національного авіаційного університету.

У мультимедійних технологіях одночасно використовують кілька інформаційних середовищ: графіку, текст, відео, фотографію, анімацію, звукові ефекти, високоякісний звуковий супровід. Це є сучасним прикладом використання у навчальному процесі відомих ефективних принципів наочності й доступності. Мультимедійні документи можуть містити мовні тексти, статичні графічні зображення, окремі звукові та музичні ефекти супроводу, спеціальну анімаційну графіку, демонструвати кіно-фото-фонофрагменти.

Основні відмінності інноваційних засобів мультимедіа – це інтерактивність, вільна інтерпретація і комунікабельність. Мультимедійні презентації є сучасним зручним і ефектним способом надання студентам інформації. Комплексне поєднання мовного тексту з динамікою руху, звуком і графічним зображенням. малюнком активно впливає на органи людського сприйняття – слух і зір. Поєднання візуальної й аудіальної інформації активізує мислення й пам'ять студентів, дозволяє довше утримують їхню увагу, надавати значно більші обсяги інформації. Викладачі та студенти повинні використовувати мультимедіа. Викладачі повинні навчити студентів створювати презентації, сформувати у них навички оформлення та демонстрації матеріалу.

Обґрунтовано переваги використання інформаційних технологій у порівнянні з традиційними формами підготовки студентів. Розглянуто досвід використання мультимедійних презентацій на лекціях і практичних заняттях, у науково-

дослідницькій роботі студентів, під час захисту дипломних робіт. Визначено основні вимоги до структури презентації, вибору шрифту, кольору слайдів, анімаційних ефектів.

Доведено, що використання інформаційних технологій у навчанні студентів забезпечує високий професійний рівень. Запропоновано методичні рекомендації для створення мультимедійних презентацій.

Ключові слова: інформаційні технології, мультимедійна презентація, документ, комп'ютерна програма, навчальний процес.

АННОТАЦІЯ

В статье рассмотрены актуальные проблемы внедрения и использования мультимедийных технологий в процессе обучения студентов. Проведен анализ современного опыта использования мультимедийных презентаций, который используют преподаватели кафедры истории и документоведения Национального авиационного университета.

В мультимедийных технологиях одновременно используют несколько информационных сред: графику, текст, видео, фотографию, анимацию, звуковые эффекты, высококачественное звуковое сопровождение. Это современным примером использования в учебном процессе известных эффективных принципов наглядности и доступности. Мультимедийные документы могут содержать языковые тексты, статические графические изображения, отдельные звуковые и музыкальные эффекты сопровождения, специальную анимационную графику, демонстрировать кино-фото-фонофрагменты.

Основные отличия инновационных средств мультимедиа – это интерактивность, свободная интерпретация и коммуникабельность. Мультимедийные презентации является современным удобным и эффективным способом предоставления студентам информации. Комплексное сочетание языкового текста с динамикой движения, звуком и графическим изображением, рисунком активно влияет на органы человеческого восприятия – слух и

зрение. Сочетание визуальной и аудиальной информации активизирует мышление и память студентов, позволяет дольше удерживают их внимание, предоставлять значительные объемы информации. Преподаватели и студенты должны использовать мультимедиа. Преподаватели должны научить студентов создавать презентации, сформировать у них навыки оформления и демонстрации материала.

Обоснованы преимущества использования информационных технологий по сравнению с традиционными формами подготовки студентов. Рассмотрен опыт использования мультимедийных презентаций на лекциях и практических занятиях, в научно-исследовательской работе студентов, во время защиты дипломных работ. Определены основные требования к структуре презентации, выбора шрифта, цвета слайдов, анимационных эффектов.

Доказано, что использование информационных технологий в обучении студентов обеспечивает высокий профессиональный уровень. Предложены методические рекомендации для создания мультимедийных презентаций.

Ключевые слова: информационные технологии, мультимедийная презентация, документ, компьютерная программа, учебный процесс.

Надійшла до редакції: 16.10.2018 р.
Прийнята до друку: 20.11.2018 р.